

COLUMN – Zaterdag Live, 30 mei 2020 - Columnist: Peter Drijver

KUNSTENPLAN 2020

In ons land gaan we ervan uit dat politici:

A Geen verstand hebben van kunst.

B Dus geen goede smaak hebben en

C We vinden, dat de kunsten zich vrij moeten kunnen ontwikkelen zonder invloed van potentaten.

Tegelijkertijd gaan we ervan uit dat de overheid – wij allemaal – de rol van mecenas moet overnemen zoals de vorsten en grootgrondbezitters, die honderden jaren geleden schrijvers, beeldhouwers, schilders, dansers componisten en architecten onvergetelijke kunstwerken lieten maken. Zo reserveert onze stad een dikke 55 miljoen euro om te verdelen onder clubs die de kunsten promoten.

En omdat de macht van politici niet verder reikt dan mooie woorden en een greep in de belastingpot moet iemand anders dus suggereren wie wel en wie niet de toekomstige Caravaggio, van Gogh, van Campen of Boudewijn de Groot zal zijn. En hoppla, daar komt de adviescommissie te hulp. Gebaseerd op de 'peer review' oftewel collegiale toetsing. Het idee is – net als met een Monumenten- en Welstandscommissie -, dat een benoemd adviescollege van deskundigen er goed naar kijkt bestaande uit mensen, die er verstand van hebben, een goede smaak hebben en geen potentaat zijn.

Wethouder van Asten wilde geadviseerd worden door deskundigen met een nadrukkelijke beoordeling op het gebied van diversiteit en inclusie, kwaliteit van de bedrijfsvoering en met aandacht voor een eerlijke honorering. Dat zijn duidelijk politieke kaders waarbinnen stromingen en activiteiten kunnen worden gemaakt en gebroken. Het zijn ook kaders, die in de alledaagse barse werkelijkheid van het organiseren van festivals, exposities, lezingenreeksen en het werven van deelnemende kunstenaars moeilijk vooraf te toetsen zijn anders dan op mooie beloften en nobele inspanningen. Ik bedoel maar, uiteindelijk moet het boek, het gedicht, het standbeeld of het muziekstuk de individuele ontroering opbrengen.

In januari 2019 werd zo'n adviescommissie benoemd voor het Meerjarenbeleid Kunst en Cultuur: 10 personen waarvan 8 afkomstig uit verschillende kunsten. Ook benoemd werd Jan Zoet uit de theaterwereld. Hij stapte in oktober vorig jaar al weer op, omdat hij benoemd werd als directeur van Spuiforum/OCC/Amare. Zijn plek werd ingenomen door Ellen Walraven, tot die maand artistiek directeur van Theater Rotterdam. Op 23 april werd het advies uitgebracht aan de stad om op te kauwen: een boekwerk van 450 pagina's waarin alle subsidieaanvragen worden ontleed en tegen het licht gehouden.

Direct na de publicatie van het advies werd Ellen Walraven benoemd als directeur van Writers Unlimited, één van de door de adviescommissie positief beoordeelde aanvragers voor

gemeentesubsidie voor de letteren.

Writers Unlimited organiseert in januari altijd het Haagse winternachten-festival met schrijvers, dichters, muziek en borrels. Ze is voor de helft van haar inkomsten afhankelijk van Haagse gemeentesubsidie. In het advies van april zou zij 2,5 ton mogen ontvangen voor haar activiteiten. Je snapt dat de andere club, die een literair festival organiseert in Den Haag, Crossing Border, *not amused* was omdat diezelfde commissie voorstelt hun festival helemaal niet meer te subsidiëren.

De rapen waren gaar in de pers, omdat het wel leek of mevrouw Walraven net baanvrij bleek toen ze toetrad tot de adviescommissie en na het verschijnen van het adviesrapport toetrad tot een club die diezelfde commissie warm had aanbevolen bij de politiek. Wethouder van Asten haastte zich een week later met een briefje om mevrouw Walraven verder te ontslaan als lid van de commissie om haar nog meer nare pers te besparen. Maar de schade was gedaan: komend half jaar heeft mevrouw Walraven de commissie een nare bijmaak gegeven.

Elk adviesrapport, dat een beoordeling geeft van subsidieaanvragen krijgt vanzelf voor- en tegenstanders. Toch staan er ook in dit rapport weer erg zinnige waarnemingen en adviezen. De Haagse kunstbegroting wordt immers straks voor een groot deel opgegeten door het Spuiforum/OCC/Amare complex, dat vanaf 2022 moet openen. En dat wordt geëxploiteerd door de gemeentelijke stichting van die ene Jan Zoet, die het weer onderverhuurt aan Conservatorium, Danstheater en Residentie Orkest. De adviescommissie stelt vast dat de ambities verdampt lijken om die onderhuurders samen te laten werken in een duur fonkelnieuw gebouw. Het is business als *'usual'* en de subsidies worden met lange tanden verstrekt omdat de instellingen anders de huur eenvoudigweg niet kunnen terug kunnen betalen aan dezelfde gemeente. En dat terwijl er een onderzoek loopt naar het dubbel subsidiëren door de gemeente van inventaris en theatertechniek.

Ik heb medelijden met de thuiszittende orkestleden, dansers, toneelspelers, zangers, dichters, schrijvers, schilders en architecten, die dit gehaspel met belastinggeld van een grote afstand over zich heen moeten laten gaan. En wat in de weg staat tussen hun kunst en uw hart.